

Bledý jezdec

Nesoustředěnost, únava a rutina jsou tři jezdci Apokalypsy v oblasti pracovních úrazů. Čtvrtým jezdce je Smrt, který jede na přízračném koni a přezdívá se mu *Bledý jezdec*. Nikdo ho neví, nikdo jej nečeká, a jeho příjezd je opředen tajemstvím nesplněných pokynů, špatných rozhodnutí a předpisů, které v praxi nefungují a jsou odsouzeny k postupné záhubě. Můžete se s ním potkat jak v kolejišti, na přejezdu nebo při rizikové práci, tak i v kanceláři nebo během bezpečnostních přestávek. Nevybírám si staré, nečeká jen na flákače... pracuje osvědčeným systémem *padni, komu padni*, a to rychle a kvalifikovaně. Pokud milujete, stejně jako já, příběhy Terryho Pratchetta, znáte Smrtě coby celkem příjemného chlápka se zálibou v sociologickém studiu člověka, a on i ostatní smrtáčky, kteří se v knížkách o Zeměploše vyskytují, mají stále značné pracovní vytížení. Každý člověk má podle těchto zábavných a lidských příběhů svoje přesýpací hodiny, které má Smrt vystavené ve velké síni, a jen on ví, kdy a kde se spolu v budoucnu setkáte. Pokud by Smrt měl nějakou brigádu i v našem světě, určitě by například pro lid nádražácký chodil v prvorepublikové uniformě se slušivou čapkou ozdobenou dvoukřídly kolem (v provedení stejnojmenné služební nebo slavnostní podle zásluh adepta), s nabroušenou výpravkou namísto kosa a s návěsní lampou, jíž bude svítit nešťastníkům na cestu...

V roce 2024 došlo v rámci celé ČR ke snížení počtu smrtelných pracovních úrazů, a to na úroveň nejnižší za více než 20 let. Z dostupných dat zveřejněných každoročně SÚIP je zřejmé, že počet smrtelných pracovních úrazů v ČR (s výjimkami, kdy došlo k hromadným pracovním úrazům v resortu ČBÚ) postupně klesá. Zajímavé jsou i nejčastější zjištěné zdroje pracovních úrazů – nejpočetnějším byly motorové silniční dopravní prostředky (15 smrtelných pracovních úrazů), na druhém místě práce ve výškách (7 smrtelných pracovních úrazů) a mezi třetí nejčastější zdroj smrtelného pracovního úrazu patřila břemena – materiály a předměty přemísťované na pracovišti (6 smrtelných pracovních úrazů). Jen pro zajímavost – celkový počet usmrcených a zraněných při mimořádných událostech na dráhách v roce 2024 byl v porovnání s předchozími lety také nižší. V roce 2024 zemřelo na dráhách, tedy mimo drah železničních, na drahách tramvajových, trolejbusových a lanových, celkem 221 osob. Více než 85 % usmrcených byli však lidé, kteří v rozporu se zákonem vstoupili do kolejí nebo vjeli na přejezd, kde je usmrtil příjíždějící vlak. V roce 2024 byl počet střetů vlaku s osobou druhý nejnižší za posledních pět let – celkem 174 usmrcených (zdroj: di.gov.cz; suip.cz).

Plné zdraví od místa schůzky se Smrtí dělí jen malá vzdálenost, a pro ty, kdo mají štěstí a přežijí, je obrovský rozdíl v tom, jestli poškození zdraví bude zaměstnavatelem (na základě jeho šetření) uznáno za úraz pracovní, a následně plně a řádně odškodněno, nebo zůstane pouhým úrazem, za který si vlastní vinou ponese poškozený následky sám. Při posuzování vzniklého úrazu se především vychází z ustanovení platných právních předpisů, z dostupné judikatury soudů, a též je nutné správně uplatňovat zákonem stanovenou definici pracovního úrazu: *Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním* (zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 271k). Ke správnému posouzení zjištěného s jsou pak potřebné široké znalosti v oblasti BOZP, praxe, a v některých případech i schopnost hledat paralely s výroky judikátů a správně je aplikovat. K tomu všemu je nutné soustavné vzdělávání členů ZO OSŽ a mnohdy i případná žádost základních organizací o pomoc a součinnost oddělení BOZP OSŽ Ú. **Podrobnosti a ucelené přehledy o počtech a druzích pracovních úrazů v loňském roce u zaměstnavatelů, jejichž zaměstnanci**

jsou členy Odborového sdružení železničářů, a jejich celkové hodnocení najdete v každoročně zveřejňované **Informaci o vývoji pracovní úrazovosti v roce 2024**, které zpracovává oddělení BOZP OSŽ Ú, a která je pro vás uložena ke stažení na stránkách OSŽ v sekci BOZP.

Dana Žáková, SIBP, oddělení BOZP OSŽ Ú